

वा० रा०

॥ १६ ॥

यज्ञसंभारकारणात् यज्ञसामग्रीसंपादनार्थं ॥ ६ ॥ शिष्याणां ऋष्यानयने आज्ञा ॥ ७ ॥ सुहृदः स्वस्य ॥ त्वत्स्वक्रत्विक्रसहितान् तद्विशेषणं सुबहुश्रुतानिति ॥ यदिति ॥ आहूतो न्योवा ॥ अनादृतं उपेक्षारूपं ॥ चंडालयाजनरूपं ॥ निंदात्मकं वा यद्वाक्यं ब्रूयात्तत्सर्वमुक्तमखिलेन ममाख्येयं ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ तेतव ॥ ११ ॥ सर्वदेशेष्वित्यस्य स्थिता इति शेषः ॥ आगच्छन्नित्यस्य केचिदिति शेषः ॥ महोदयं तन्नामानमृषिं वासिष्ठं यच्छतं सर्वं तच्च वर्जयित्वेति योजना ॥ तद्वासिष्ठशतं क्रोधपर्याकुलाक्षरं यथा येन प्रकारेण वचनमा

एवमुक्त्वा महातेजाः पुत्रान्परमधार्मिकान् ॥ व्यादिदेश महाप्राज्ञान्यज्ञसंभारकारणात् ॥ ६ ॥ सर्वान्शिष्यान्समाहूय वाक्यमेतदुवाच ॥ सर्वानृषीन्सवासिष्ठानानयध्वं ममाज्ञया ॥ ७ ॥ सशिष्यान्सुहृदश्चैव सत्विजः सुबहुश्रुतान् ॥ यदन्यो वचनं ब्रूयान्महाक्यबलचो दितः ॥ ८ ॥ तत्सर्वमखिलेनोक्तं ममाख्येयमनादृतं ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वादिशो जग्मुस्तदाज्ञया ॥ ९ ॥ आजग्मुरथ देशेभ्यः सर्वेभ्यो ब्रह्मवादिनः ॥ ते च शिष्याः समागम्य मुनिं ज्वलिततेजसं ॥ १० ॥ ऊचुश्च वचनं सर्वं सर्वेषां ब्रह्मवादिनां ॥ श्रुत्वा ते वचनं सर्वे समायां तिद्विजातयः ॥ ११ ॥ सर्वदेशेषु चागच्छन् वर्जयित्वा महोदयं ॥ वासिष्ठं यच्छतं सर्वं क्रोधपर्याकुलाक्षरं ॥ १२ ॥ यथाह वचनं सर्वं शृ णुत्वं मुनिपुंगव ॥ क्षत्रियो याजको यस्य चंडालस्य विशेषतः ॥ १३ ॥ कथं सदसि भोक्तारो हविस्तस्य सुरर्षयः ॥ ब्राह्मणा वामहात्मानो भुक्त्वा चांडालभोजनं ॥ १४ ॥ कथं स्वर्गं गमिष्यंति विश्वामित्रेण पालिताः ॥ एतद्वचनं नैष्ठुर्यमूचुः संरक्तलोचनाः ॥ १५ ॥ वासिष्ठामु निशार्दूलसर्वे सह महोदयाः ॥ तेषां तद्वचनं श्रुत्वा सर्वे पां मुनिपुंगवः ॥ १६ ॥ क्रोधसंरक्तनयनः सरोपमिदमब्रवीत् ॥ यद्वपयंत्यदुष्टं मां तपउग्रं समास्थितं ॥ १७ ॥

ह ॥ तत्सर्वं शृण्वित्यर्थः ॥ क्षत्रिय इत्यादि ॥ ब्राह्मणस्यैव याजनाधिकारात् ॥ चंडालस्य यज्ञेऽधिकाराच्च ॥ १२ ॥ १३ ॥ सुराणां दे वतात्वेन भोक्तृत्वं ऋषीणां ऋत्विकत्वेन यज्ञशिष्टभोक्तृत्वं ॥ १४ ॥ पालिता इति व्यंगोक्तिः ॥ वचनं नैष्ठुर्यं अर्श आद्यजंतं नैष्ठुर्यवद्वचनमित्यर्थः ॥ १५ ॥ वासिष्ठा इत्याद्यर्थपूर्वा न्वयि ॥ समहोदयाः महोदयेन सहिताः ॥ १६ ॥ अदुष्टत्वे हेतुः तपउग्रमिति ॥ तपस्तेजसा क्षत्रियस्य चंडालयाजनमपि न दोषायेति ज्ञात्वापि यत्तदूषयंति स्म ॥ १७ ॥

वा० का०

॥ १६ ॥